

ПРОБЛЕМИ ТА НАПРЯМКИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ ІНВЕСТИЦІЙ

асп. Деркач Ж. В., студент М 91 Кулинич І. А.

Інвестиційна діяльність підприємств є одним з найбільш складних і ризикових видів бізнесу. У бухгалтерському обліку основним пріоритетом є правильний облік відображення діяльності будь-якого підприємства для отримання інформації щодо фінансового результату за визначений період роботи. Фінансові інвестиції, як напрям отримання прибутку, також потребують досконалого обліку. Для удосконалення обліку фінансових інвестицій необхідно розробити комплексну систему, яка б ґрунтувалася на специфічних умовах економічного і політичного життя України.

Вагомий внесок в економічну науку з питань обліку фінансових інвестицій внесли такі вітчизняні вчені, як: Л. М. Борщ, І. А. Бланк, Ф. Ф. Бутинець, П. Т. Саблук, Н. Ф. Огічук та ін. Проте, проблематика цього питання потребує всебічного дослідження усіх особливостей обліку і розгляду доцільності фінансових вкладень.

Розглянемо основні проблеми, які виникають під час обліку фінансових інвестицій:

1. Порушення вимог П(С)БО 12 щодо класифікації фінансових інвестицій. Фінансові інвестиції в асоційовані, дочірні підприємства та у спільну діяльність не відносяться до тих, які обліковуються за методом участі у капіталі. Якщо підприємством встановлено помилку у класифікації фінансових інвестицій її необхідно виправити з урахуванням необхідних змін в оцінці фінансових інвестицій на останню звітну дату [1].

2. Порушення вимог П(С)БО 12 щодо оцінки фінансових інвестицій. Первісна оцінка фінансових інвестицій не враховує всіх витрат, пов'язаних з їх придбанням. Досить часто первісна оцінка фінансових інвестицій здійснюється без урахування витрат на сплату державного мита за укладення відповідних угод та комісійних винагород фінансовим посередникам. Виправлення здійснюється на суми відповідних витрат, що не були включені до вартості [1].

3. Фінансові інвестиції в асоційовані та дочірні підприємства, у спільну діяльність не оцінюються на звітну дату за методом участі у капіталі.

Для здійснення правильної оцінки фінансових інвестицій за методом участі необхідно мати достовірну інформацію про результати діяльності об'єкта інвестування та його майновий стан. Виправлення цієї помилки в будь-якому випадку здійснюється шляхом коригування вступного сальдо нерозподіленого прибутку на початок року у сумі змін.

4. Проблеми оцінки прибутку (збитку) від операцій з дочірніми, асоційованими та спільними підприємствами. Дохід (збиток) від реалізації або придбання активів інвесторами за угодами з дочірніми, асоційованим та спільним підприємствами визнається повністю та одразу без урахування даних відносно подальшого руху відповідних активів.

5. За змістом методу участі в капіталі, балансова вартість інвестицій може збільшуватися (зменшуватися) на частку інвестора в сумі інших змін у власному капіталі зазначених об'єктів інвестування з включенням їх до відповідних статей власного капіталу інвестора. Можливі зміни величини іншого додаткового капіталу встановлені МСБО 28 «Облік інвестицій в асоційовані компанії», можуть виникати при переоцінці основних засобів та інвестицій, від різниці у валютних курсах [2].

6. Віднесення інших змін в капіталі інвестованого підприємства слід відносити на відповідні статті власного капіталу інвестора. У П(С)БО 12 зазначається, що лише у разі, якщо сума зменшення такої частки капіталу більше суми відповідної статті власного капіталу інвестора, то на різницю зменшується нерозподілений прибуток (або збільшуються непокриті збитки).[1]

7. Якщо інвестор придбав активи у дочірнього підприємства, то сума прибутку (збитку) об'єкта інвестування від цієї операції, яка припадає на частку інвестора, відображається лише після перепродажу цих активів іншим особам або в періодах амортизації придбаних нематеріальних активів.

8. Облік фінансових інвестицій у непов'язані сторони. Національні особливості інвестування вимагають альтернативних підходів до оцінки і обліку інвестицій у непов'язані сторони. Пропонується застосовувати метод оцінки за правилом нижчої ціни з відображенням в обліку на контрактних рахунках резерву під знецінення довгострокових та втрат від знецінення поточних фінансових інвестицій.

Основними напрямками удосконалення обліку фінансових інвестицій, на нашу думку, є: удосконалення обліку фінансових інвестицій спільних підприємств та пов'язаних сторін за методом участі в капіталі; повне висвітлення в обліку і звітності інвестиційних процесів на підприємстві; одержання достовірної інформації про інвестиційні доходи і витрати; чітке розмежування результатів кожного виду діяльності підприємства. Зазначені рекомендації будуть сприяти систематизації та впорядкуванню методики обліку та оцінки фінансових інвестицій.

1. П(С)БО 12 «Фінансові інвестиції» від 9 грудня 2011 року №1591.
2. М(С)БО 28 «Інвестиції в асоційовані підприємства» від 1 липня 2001 року.